

MAKTAB MUSIQA DARSLARIDA O'QUVCHILARGA O'ZBEK XALQ QO'SHIQLARI ORQALI MA'NAVIY TARBIYA BERISH METODIKASI

Toshmatov G'ulomjon Olimjonovich

NamDPI ART pedagogika kafedrası v.b dotsenti

Siddiqjonov Azizbek Azimjon o'g'li

NamDPI Musiqa ta'limi yo'nalishi 3-bosqich talabasi

Annotation: Ushbu maqola maktab musiqa darslarida o'quvchilarga o'zbek xalq qo'shiqlari orqali ma'naviy tarbiya berish metodikasini tahlil qiladi. O'zbek xalq musiqa merosining o'quvchilarga ta'siri va tarbiyaviy ahamiyati ko'rib chiqiladi.

Keywords: musiqa darslari, o'zbek xalq qo'shiqlari, ma'naviy tarbiya, metodikalar.

Kirish. O'zbekistonning boy madaniy merosi ichida xalq qo'shiqlari alohida o'rin tutadi. Ushbu maqolaning maqsadi o'zbek xalq qo'shiqlarining tarbiyaviy roli va ahamiyatini tahlil qilishdir. Xalq qo'shiqlari, nafaqat musiqa san'ati namunasidir, balki ularning tarbiyaviy, ma'naviy va madaniy ahamiyati ham juda katta. O'zbek xalq qo'shiqlari asrlar davomida avloddan-avlodga o'tib, xalqning ruhiy holatini, tarixiy tajribasini va qadriyatlarini aks ettirgan. Ushbu qo'shiqlar, ko'pincha, xalqning o'ziga xos hayot tarzini, an'analari va urf-odatlarini ifodalaydi.

O'zbek xalq qo'shiqlarining tarbiyaviy roli, avvalo, yosh avlodni tarbiyalashda muhim ahamiyatga ega. Ular, bolalar va yoshlar uchun nafaqat ko'ngil ochish, balki axloqiy va estetik tarbiyani ham ta'minlaydi. Xalq qo'shiqlari, odatda, hayotiy saboqlarni o'z ichiga oladi, bu esa bolalarda to'g'ri qarorlar qabul qilish, mehnat qilish va o'zaro hurmat kabi muhim fazilatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, ko'plab xalq qo'shiqlari sevgi, do'stlik, vatanparvarlik kabi mavzularni yoritadi va shu orqali yoshlarni ijobiy his-tuyg'ular bilan to'ldiradi.

Bundan tashqari, xalq qo'shiqlari o'zbek tilining go'zalligini va boyligini ham namoyon etadi. Ular, o'z navbatida, o'zbek tilining lug'aviy boyligini oshirish va tilni o'rganish jarayonida muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Yoshlar, qo'shiqlar orqali tilni o'rganish jarayonida yangi so'zlar, iboralar va ifoda uslublarini o'zlashtiradilar. Bu esa ularning madaniy tafakkurini kengaytiradi va o'z xalqining adabiy merosini chuqurroq anglashlariga yordam beradi.

O'zbek xalq qo'shiqlari, shuningdek, milliy identitetni mustahkamlashda ham muhim rol o'ynaydi. Ular, o'z tarixiy kontekstida, xalqning birligini va birdamligini ifodalaydi. Har bir qo'shiq, o'z ichida xalqning tarixiy tajribasini, urf-

odatlarini va an'alarini saqlaydi. Bu esa yosh avlodni o'z milliy merosiga hurmat bilan qarashga, o'zligini anglashga va o'z tarixini hurmat qilishga undaydi.

Xalq qo'shiqlari, shuningdek, jamiyatning ijtimoiy hayotida ham muhim o'rin tutadi. Ular, turli bayramlar, to'ylar va boshqa tadbirlarda ijro etilib, jamiyatning birlashishiga, o'zaro munosabatlarning mustahkamlanishiga xizmat qiladi. Qo'shiqlar, ijtimoiy tadbirlar davomida odamlarni bir joyga to'playdi va ularning bir-biriga bo'lgan mehr-muhabbatini oshiradi.

Natijada, o'zbek xalq qo'shiqlari nafaqat san'atning bir turi, balki tarbiyaviy va madaniy ahamiyatga ega bo'lgan muhim bir vositadir. Ular, yosh avlodni tarbiyalashda, milliy identitetni mustahkamlashda va tilni rivojlantirishda o'ziga xos rol o'ynaydi. O'zbek xalq qo'shiqlari, shuningdek, tarixiy va madaniy meros sifatida xalqning o'zligini anglashiga, o'z tarixini hurmat qilishiga va kelajak avlodlarga o'z madaniyatini yetkazishiga xizmat qiladi. Shunday qilib, o'zbek xalq qo'shiqlarining tarbiyaviy roli, jamiyatimizda muhim o'rin tutib, har bir avlod uchun ahamiyatlidir. Maqolaning maqsadi, o'zbek xalq qo'shiqlarining tarbiyaviy roli va ularning madaniy meros sifatidagi ahamiyatini o'rganishdir. O'zbek xalq qo'shiqlari nafaqat musiqiy san'atning bir qismi, balki xalqning tarixiy va madaniy qadriyatlarini ifodalovchi bir vosita sifatida ham xizmat qiladi. Ushbu qo'shiqlar, avvalo, xalqning hayotini, an'alarini va urf-odatlarini aks ettiradi. Shuningdek, ular o'zbek tilining go'zalligini, ifodali va ma'noli nutqini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. O'zbek xalq qo'shiqlari, bolalarga va yosh avlodlarga tarbiyaviy darslar berish, ularga ma'naviy qadriyatlarni singdirish va hissiy jihatdan boyitish imkonini taqdim etadi. Shu bilan birga, bu qo'shiqlar xalqning birlashishiga, o'zaro aloqalarini mustahkamlashga va milliy identifikatsiyani saqlashga yordam beradi. O'zbek xalq qo'shiqlari, shuningdek, zamonaviy hayotda ham o'z ahamiyatini yo'qotmaydi.

O'zbek xalq qo'shiqlarining tarbiyaviy ahamiyati. O'zbek xalq qo'shiqlari, asrlar davomida shakllangan madaniy meros sifatida, o'zining tarbiyaviy ahamiyati bilan ajralib turadi. Ular nafaqat musiqiy asar sifatida, balki o'quvchilarning ma'naviy tarbiyasida muhim rol o'ynaydigan vosita sifatida ham xizmat qiladi. O'zbekistonning boy folklor an'alariga asoslangan qo'shiqlar, milliy qadriyatlarni, axloqiy me'yorlarni va insoniy munosabatlarni aks ettirib, yosh avlodning ma'naviy dunyosini boyitishga xizmat qiladi.

O'quvchilarning ma'naviy tarbiyasida xalq qo'shiqlarining o'rni juda katta. Ular, avvalo, o'zbek xalqining tarixiy tajribasini va madaniyatini o'z ichiga oladi. Har bir qo'shiq o'ziga xos hikoya, an'alar va qadriyatlarni o'zida mujassam etgan bo'lib, o'quvchilarga o'z xalqining tarixini o'rganish imkonini beradi. Misol uchun, o'rta asrlar davridan to hozirgi kungacha yetib kelgan qo'shiqlar, o'zbek xalqining turmush tarzi, urf-odatlari va an'alarini ifodalaydi. Shu tariqa,

o‘quvchilar o‘z tarixiy ildizlarini anglash va ulardan ilhom olish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Shuningdek, xalq qo‘shiqlari o‘quvchilarga axloqiy tarbiya berishda muhim ahamiyatga ega. Ular ko‘pincha axloqiy qadriyatlarni, do‘stlik, mehr-muhabbat, vatanparvarlik kabi tushunchalarni o‘z ichiga oladi. Bu qo‘shiqlar orqali o‘quvchilar, yoshlikdan boshlab, yaxshi va yomonni farqlash, o‘zaro hurmat va mehr-muhabbatni qadrlash kabi asosiy axloqiy me‘yorlarni o‘rganadilar. Masalan, ko‘plab xalq qo‘shiqlarida ota-onaga bo‘lgan hurmat, do‘stlikning ahamiyati va yurtga sodiqlik kabi qadriyatlar alohida ta’kidlanadi, bu esa yosh avlodning axloqiy tarbiyasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Yana bir muhim jihat shundaki, o‘zbek xalq qo‘shiqlari o‘quvchilarning estetik rivojlanishiga ham xizmat qiladi. Musiqa va she’riyat bir-biriga yaqin san’at turlari bo‘lib, qo‘shiqlar orqali o‘quvchilar estetik didni shakllantirishga, musiqani tinglash va tushunishga, shuningdek, ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga erishadilar. Qo‘shiqlarni o‘rganish va ijro etish orqali o‘quvchilar o‘z his-tuyg‘ularini ifoda etish imkoniyatiga ega bo‘ladilar, bu esa ularning shaxsiy rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi.

Bundan tashqari, xalq qo‘shiqlari o‘quvchilarni birlashtirish va jamoaviy ruhni oshirishda ham muhim rol o‘ynaydi. Qo‘shiqlarni birgalikda ijro etish, ularni o‘rganish jarayonida o‘quvchilarning hamkorlik qobiliyatini oshiradi, do‘stlik va jamoaviylik hissini kuchaytiradi. Shu tarzda, o‘quvchilar nafaqat musiqa san’atini, balki bir-birlariga nisbatan mehr-muhabbat va hurmatni ham o‘rganadilar.

Umuman olganda, o‘zbek xalq qo‘shiqlarining tarbiyaviy ahamiyati juda katta. Ular o‘quvchilarning ma’naviy, axloqiy va estetik tarbiyasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi, shuningdek, ularni birlashtiradi va milliy identifikatsiyani mustahkamlashda muhim rol o‘ynaydi. O‘zbekistonning boy folklor merosi, shu jumladan, xalq qo‘shiqlari, zamonaviy ta’lim jarayonida muhim ahamiyatga ega bo‘lib, yosh avlodni tarbiyalashda samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Shunday qilib, o‘zbek xalq qo‘shiqlari nafaqat tarixiy va madaniy meros, balki o‘quvchilarning ma’naviy tarbiyasida ajralmas bir qismidir. O‘zbek xalq qo‘shiqlari o‘quvchilarning ma’naviy tarbiyasida muhim rol o‘ynaydi. Ular nafaqat madaniyatni, balki milliy qadriyatlarni ham aks ettiradi, bu esa yoshlarning shaxsiyati va dunyoqarashini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Qo‘shiqlardagi ma’naviy mazmun va tarbiyaviy g‘oyalar, o‘quvchilarga do‘stlik, mehr-oqibat, vatanparvarlik kabi fazilatlarni o‘rgatadi.

Musiqa darslarida o‘zbek xalq qo‘shiqlarini qo‘llash metodikasi

Musiqa darslarida o‘zbek xalq qo‘shiqlarini o‘qitish, nafaqat musiqa bilimlarini oshirish, balki o‘quvchilarning madaniy merosga bo‘lgan hurmatini ham shakllantirishga xizmat qiladi. O‘zbek xalq qo‘shiqlari, ularning melodik

tuzilishi, ritmik xususiyatlari va matnlaridagi ma'naviy mazmuni orqali o'quvchilarda musiqa san'atiga bo'lgan qiziqishni oshirish mumkin. Dars jarayonida qo'shiqlarni o'rganish orqali o'quvchilar o'z madaniyatlarining chuqur qatlamlariga kirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Musiqa darslarida o'zbek xalq qo'shiqlarini o'qitish metodikasi ko'plab yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Birinchi navbatda, o'quvchilarga qo'shiqlarni tinglatish va ularga to'g'ri tushuncha berish muhimdir. Bu jarayonda, o'quvchilarga qo'shiqning tarixi, uning muallifi va ijrosiga oid ma'lumotlar berilishi, ularning qiziqishini oshiradi. O'quvchilarni qo'shiqlarning ma'nosi va ulardagi hissiyotlar bilan tanishtirish, ularning ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Ikkinchi metod sifatida, o'quvchilarning qo'shiqlarni ijro etish ko'nikmalarini rivojlantirishdagi faol yondashuvni keltirib o'tish mumkin. O'quvchilarni guruhlar yoki jamoalarda ishlashga undab, qo'shiqlarni birgalikda ijro etishga o'rgatish, ularning hamkorlik qobiliyatini shakllantiradi. Bu jarayon, o'quvchilarning bir-biriga bo'lgan ishonchini oshiradi va musiqiy ijro jarayonida bir-birlaridan o'rganish imkoniyatini beradi.

Shuningdek, o'zbek xalq qo'shiqlarini o'qitish jarayonida, o'quvchilarni musiqiy asboblardan tanishtirish ham muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarga an'anaviy o'zbek musiqiy asboblardan foydalanishni o'rgatish, ularning musiqiy ko'nikmalarini yanada kengaytiradi. Bu, o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga va o'zlarini musiqiy ifoda etish imkoniyatlarini oshirishga yordam beradi.

O'zbek xalq qo'shiqlarini o'qitish jarayonida, o'quvchilarning hissiy tajribalarini ham inobatga olish lozim. Har bir qo'shiq, o'ziga xos hissiyot va kayfiyatni aks ettiradi, shuning uchun o'quvchilarni bu hissiyotlarni ifodalashga undash muhimdir. Dars davomida o'quvchilarni qo'shiqlarni o'z his-tuyg'ulari bilan ijro etishga rag'batlantirish, ularning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi va musiqaga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi.

Qo'shiqlarni o'qitishda interaktiv metodlardan foydalanish, masalan, guruhli ijro va muhokama, o'quvchilarning qiziqishini oshiradi. O'quvchilarni qo'shiq ijro etishga jalb etish, ularning ijodiy qobiliyatlarini namoyon etishga yordam beradi. Shuningdek, xalq musiqasining ritmik va melodik xususiyatlarini o'rganish, o'quvchilarga musiqa nazariyasini amaliyotda qo'llash imkonini yaratadi.

O'zbek xalq qo'shiqlarini o'qitish jarayonida zamonaviy texnologiyalarni ham qo'llash mumkin. Masalan, audio va video materiallar yordamida qo'shiqlarning ijrosini ko'rsatish, o'quvchilarning eshitish qobiliyatini rivojlantiradi. Bu metodlar, o'z navbatida, o'quvchilarning o'z xalqining musiqiy

merosiga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. O'zbek xalq qo'shiqlarini musiqa darslarida o'qitishda interaktiv metodlardan foydalanish muhimdir. O'quvchilarni qo'shiq ijro etishga jalb qilish va ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish uchun guruh bo'lib ishlash, musiqiy o'yinlar va improvizatsiyalarni qo'llash foydalidir. Shuningdek, xalq qo'shiqlarining tarixi va madaniyatdagi o'rni haqida muhokama qilish o'quvchilarning musiqaga bo'lgan munosabatini chuqurlashtiradi.

O'zbek xalq qo'shiqlari ko'pincha o'quvchilarga ma'naviy tarbiya berishda muhim rol o'ynaydi. Ular orqali o'quvchilar o'z xalqining urf-odatlarini, qadriyatlarini va an'alarini chuqurroq o'rganadilar. O'quvchilarda ma'naviy qadriyatlarni shakllantirishda o'zbek xalq qo'shiqlarining ahamiyati beqiyosdir. Ular nafaqat musiqa san'atining bir qismi, balki o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga, ma'naviy va ijtimoiy ko'nikmalarini oshirishga xizmat qiladi. O'quvchilar xalq qo'shiqlarini o'rganib, nafaqat o'z madaniyatlarini chuqurroq anglashadi, balki o'zaro munosabatlarini yaxshilashga, shaxsiy va ijtimoiy mas'uliyatlarini oshirishga yordam beradigan qimmatli tajribaga ega bo'ladilar. Shu sababli, o'quvchilarda ma'naviy qadriyatlarni shakllantirishda xalq qo'shiqlarining o'rni juda muhimdir. O'zbek xalq qo'shiqlari o'quvchilarda ma'naviy qadriyatlarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu qo'shiqlar, asosan, xalqning tarixiy tajribasini, an'analari va madaniyatini aks ettiradi. O'quvchilar xalq qo'shiqlarini o'rganish jarayonida milliy ruhni, vatanparvarlikni, oilaviy qadriyatlarni va insoniy munosabatlarni chuqurroq anglaydilar. Qo'shiqlarda keltirilgan hikoyalar va mavzular orqali o'quvchilar o'zlarining ma'naviy dunyosini boyitish, shaxsiy qadriyatlarini shakllantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, xalq qo'shiqlari orqali o'quvchilarga muhim ijtimoiy va madaniy masalalar haqida o'ylash va bahs yuritish imkoniyatlari yaratiladi. Natijada, bu jarayon o'quvchilarning ma'naviy o'sishi va o'z-o'zini anglashlariga katta hissa qo'shadi.

Natijalar va xulosalar

Olingan natijalar o'quvchilarning ma'naviy tarbiyasida o'zbek xalq qo'shiqlarining ahamiyatini ko'rsatadi. Tadqiqot davomida o'quvchilar orasida o'zbek xalq qo'shiqlarini ijro etish jarayonida ularning ruhiy holatlari, hissiyotlari va ma'naviy qadriyatlari qanday o'zgarishi kuzatildi. O'quvchilar o'zbek xalq qo'shiqlarini o'rganish orqali nafaqat musiqiy bilimlarini kengaytirdilar, balki milliy merosga bo'lgan hurmatlarini ham oshirdilar. Qo'shiqlar orqali o'quvchilar o'z xalqining tarixini, an'alarini va madaniyatini o'rganish imkoniyatiga ega bo'ldilar. Bu jarayon, o'z navbatida, ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va jamiyatga bo'lgan mas'uliyat hissini kuchaytiradi.

Xulosa va tavsiyalar. Xulosa qilib aytganda, musiqa darslarida o'zbek xalq qo'shiqlarini o'qitish metodikasi, o'quvchilarning musiqiy ko'nikmalarini

rivojlantirish, madaniy merosga bo‘lgan hurmatni shakllantirish va ijodiy qobiliyatlarini oshirishda muhim ahamiyatga ega. O‘zbek xalq qo‘shiqlari orqali o‘quvchilar nafaqat musiqa san‘atini o‘zlashtiradilar, balki o‘z xalqining boy madaniyati bilan tanishadilar. Bu jarayon, ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga xizmat qiladi va kelajakda o‘zbek musiqasini yanada rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi. Musiqa darslarida o‘zbek xalq qo‘shiqlarini o‘qitish metodikasi o‘quvchilarning musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu jarayonda, avvalo, qo‘shiqlarning tarixiy va madaniy kontekstini tushuntirish zarur. O‘quvchilar xalq qo‘shiqlarining ma’nosi, tarixiy kelib chiqishi va ularning ijodiy jarayoni haqida ma’lumotga ega bo‘lishlari kerak. Bu, o‘z navbatida, ularning musiqiy tafakkurini kengaytiradi.

O‘zbek xalq qo‘shiqlarining o‘quvchilarning ma’naviy tarbiyasiga ta’siri katta va ko‘plab ijobiy o‘zgarishlarni keltirib chiqardi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, o‘quvchilar nafaqat musiqiy bilimlarini kengaytiradilar, balki o‘z ichki dunyolarini va ma’naviy qadriyatlarini ham boyitadilar. O‘zbek xalq qo‘shiqlari orqali o‘quvchilar o‘z xalqiga bo‘lgan sevgisini, hurmatini va mas’uliyatini his qilishadi, bu esa ularning shaxsiy rivojlanishlariga va jamiyatdagi o‘rinlariga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Bularning barchasi o‘zbek xalq qo‘shiqlarining ma’naviy tarbiyada o‘rni va ahamiyatini yanada oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Botirkhanovich, S. B. (2024). The Structure of Kashkar Rubab, And Methods of Their Execution. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF ARTS AND DESIGN*, 5(1), 19-22.
2. Shokirkhonov, B. (2026, February). DEVELOPMENT OF STUDENTS’PERFORMING AND MUSICAL ABILITIES THROUGH INSTRUMENTS. In *International Conference on Social Sciences & Humanities* (Vol. 2, No. 2, pp. 77-79).
3. Botirxonovich, S. B. (2025). MUSIQA NAZARIYASI FANIDAN TALABALARNING MUSTAQIL TA’LIMINI TASHKIL ETISH METODIKASI. *FARS International Journal of Education, Social Science & Humanities.*, 13(7), 139-150.
4. Toshmatov, G. U. O. (2026). Musiqa ta’limi jarayonida sun’iy intellekt texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari. *Science and Education*, 7(2), 195-201.
5. Тошматов, F., & Турдалиева, О. (2023). ТАЛАБАЛАРНИ МУСТАҚИЛ ИШЛАШГА ҚИЗИҚТИРИШ ОМИЛЛАРИ. Универсальная индексная библиотека Евразийского журнала академических исследований, 3(6), 162-166.
6. Olimjonovich, T. G., & Komiljanovna, D. G. (2022). The Importance of the Festival “East Songs” in the Introduction and Development of National Classical Music of the Peoples of the East. *Central Asian Journal of Theoretical and Applied Science*, 3(6), 195-199.
7. Abduraimov, S. (2024). METHODS OF USING PRACTICAL METHODS IN MUSIC CULTURE LESSONS IN HIGH SCHOOLS. *Решение социальных проблем в управлении и экономике*, 3(6), 22-25.
8. Abduraimov, S. Z. (2024). MUSIQA TO ‘GARAKLARI ASOSIDA O ‘QUVCHILARDA MILLIY RUHIYAT TUSHUNCHALARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI. *Inter education & global study*, (5 (1)), 44-51.

9. Erdonov, S. B., Maxmudov, A. V., Abduraimov, O. S., Allamurotov, A. L., Mavlanov, B. J., & Mamatkasimov, O. T. (2023). On Reserves of *Hippophae rhamnoides* L. Fruit on the Territory of the Zarafshan National Nature Park of Uzbekistan. *American Journal of Plant Sciences*, 14, 946-954.
10. Asrakulova, A. (2025). ECONOMIC VIEWS OF ABU NASR FORABI. *Инновационные исследования в науке*, 4(2), 65-68.
11. Nabievna, A. A. (2025). ECONOMIC THOUGHTS OF YUSUF KHOS KHOJIB. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 3(2), 212-214.
12. Asrakulova, A. (2025, February). HISTORICAL-PHILOSOPHICAL AND PUBLIC ADMINISTRATION ISSUES IN NIZAMULMULK'S "SIYOSATNOMA". In *Международная конференция академических наук* (Vol. 4, No. 2, pp. 85-88).
13. Jurayeva, G. (2025). TALABALARNING O'ZBEK XALQ CHOLG'ULARIDA IJROCHILIK MAHORATLARINI OSHIRISHDA USTOZ-SHOGIRD AN'ANALARINING O'RNI. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 535538.
14. Jurayeva, G. (2024). MUSIQA FANIDA XALQ CHOLG'ULARINI O'RGATISHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH. *Universal Science Perspectives International Scientific Practical Journal*, 1(1).
15. Jo'Rayeva, G. Z. Q. (2026). STEM yondashuvi asosida musiqa nazariyasi ta'limini rivojlantirish yo'llari. *Science and Education*, 7(2), 169-174.
16. Akhmedov, B. (2026, February). THE ROLE OF MUSIC IN THE FORMATION OF PERSONALITY. In *International Conference on Social Sciences & Humanities* (Vol. 2, No. 2, pp. 72-76).
17. Akhmedov, B. (2026, February). TECHNICAL AND EXPRESSIVE ASPECTS OF THE CONDUCTING APPARATUS. In *International Conference on Social Sciences & Humanities* (Vol. 2, No. 2, pp. 68-71).
18. Ahmedov, B. S. (2026). Umumta'lim maktablari musiqa darslarida musiqa tinglash jarayonining metodik asoslari. *Science and Education*, 7(2), 182-187.
19. Tajiboyev, E. (2025). O'ZBEK MILLIY QADRIYATLARINING TARIXIY MEROSI VA ZAMONAVIY JAMIYATDAGI O'RNI. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3).
20. Tajiboev, E. (2025). ORGANIZATION OF AN OUT-OF-CLASS MUSIC CLUB IN COMPREHENSIVE SECONDARY SCHOOLS. *Развитие и инновации в науке*, 4(2), 13-16.
21. Tajiboyev, E. M. (2026). Scientific and pedagogical foundations of developing the skills of listening to national music in higher education system. *Science and Education*, 7(1), 1038-1043.
22. Usmonjanova, G. A. Q. (2026). O'quvchilarning STEAM ta'lim texnologiyalarini qo'llash asosida muammolarni yechish ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi. *Science and Education*, 7(2), 157-161.
23. Usmonjanova, G. A. Q. (2026). Musiqiy mashg'ulotlar orqali talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi. *Science and Education*, 7(3), 388-391.
24. Usmonjanova, G. A. Q. (2026). Musiqa ta'limida STEM texnologiyalari va milliy musiqa integratsiyasi. *Science and Education*, 7(3), 392-395.
25. Odilova, G. O. (2026). Musiqa ta'limi yo'nalishi talabalarida ritmik kompetensiyani rivojlantirishning metodik asoslari. *Science and Education*, 7(1), 960-965.

26. Odilova, G. (2025). MUSIQA MADANIYATI DARSLARIDA BOLALAR BILAN ISHLASHDA MULOQOT TEXNOLOGIYASIDA. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 367-370.
27. Odilova, G. O. (2026). Musiqa ta’limi orqali bolaga emotsional yondashish tendensiyalari. *Science and Education*, 7(2), 162-168.
28. Gaziyeu, J. J. (2021). STYLISTIC FEATURES OF THE WORK OF FRANZ JOSEPH HAYDN. In *АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ* (pp. 215-217).
29. JURAKHONOVICH, G. J., & KARIMBERDIEVICH, R. K. Renewing the System of the Country and the Role and Significance of Art and Culture in Today's New Level of Modernization in Our Life. *JournalNX*, 6(05), 7-9.
30. Joraxanovich, G. J. (2025). XIX ASR OHIRI XX ASR BOSHLARIDA YEVROPADA MUSIQA PSIXOLOGIYASI RIVOJLANISHI. *Научный Импульс*, 4(37), 157-161.
31. Muhammadjon o‘g, O. R. A. (2025, December). RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA PEDAGOGIKA YO ‘NALISHI TALABALARI KREATIV FIKRLASH KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING INNOVATSION METODIKASI. In *Partner conferences of the International Scientific Journal Research Focus* (Vol. 1, No. 1, pp. 1156-1159).
32. Muhammadjon o‘g, O. R. A. (2025). MUSIQA TA’LIMINI BARCHA TALABALAR UCHUN INKLYUZIV TARTIBDA TASHKIL ETISH. “Iqtidorli talabalar ilmiy xabarlari” ilmiy-uslubiy jurnali, 1(2), 3-9.